

Wstęp

Można być sobą „tylko w jakiejś więzi, konkretnej czy idealnej, ze swoją rzeką, z krajobrazem swojej ściślejszej ojczyzny, rodzonej czy przybranej” – pisał na emigracji Jerzy Stempowski, ukrywający się pod pseudonimem „Paweł Hostowiec”. Słowa te nie straciły na aktualności. Niezależnie od upływu czasu i kontekstu geograficznego – tego, czy piszącemu towarzyszy szum Czeremoszu, Niemna, Pisy czy Omulwi – istotna pozostaje pozbawiona kompleksów postawa oparta na szacunku tak do cywilizacji europejskiej, jak i miejscowej tradycji, a przede wszystkim – na szacunku do drugiego człowieka. Uznając wartość zaplecza kulturowego naszego regionu, z tym większą radością przekazujemy do rąk Czytelników kolejny zeszyt „Masovii”, jednocześnie ogłaszając jej reaktywację.

Docelowo w nowej formule pisma pragniemy poświęcić więcej miejsca sprawom związanym z krajobrazem kulturowym. Niektóre materiały zamieszczone w tym numerze długo czekały na druk, toteż ich Autorom składamy serdeczne podziękowanie za cierpliwość. Kontynuujemy dobrą tradycję recenzowania prac naukowych. Obok artykułów traktujących o śladach Prusów w krajobrazie Warmii i Mazur, dziejach Giżycka, kulturalnym oddziaływaniu Związku Polaków w Niemczech, wysiedleniach ludności niemieckiej z Polski, powinnościach podatkowych wsi wójtostwa bratiańskiego w okresie średniowiecza, „życotach nierównoległych” Gustawa Gizewiusza i Marcina Gerssa oraz architekturze stacji Kolei Nadzalewowej w Tolkmicku zamieszczamy Waldemara Brendy recenzję dwujęzycznej książki *Zakon krzyżacki w historii, ideologii i działaniu – symbole dziejowe* (praca zbiorowa pod red. J. Gancewskiego) oraz obszernie omówienie pracy Władimira Kułakowa *Historia Prus do 1283 roku*, autorstwa Szymona Micha. Niektóre tezy rosyjskiego archeologa budzą kontrowersje, lecz nauka i wiedza mogą rozwijać się przecież tylko w ogniu ścierających się poglądów. Tym samym zachęcamy do dzielenia się uwagami polemicznymi.

Nie sposób wyobrazić sobie pisma o dziejach Mazur bez uwzględnienia głosu samych Mazurów. Wiedzę o kulturze literackiej regionu poszerza w tym zeszycie „Masovii” artykuł Zbigniewa Chojnowskiego poświęcony motywom biblijnym w lokalnym piśmiennictwie. Reaktywując pismo, planujemy na stałe wprowadzić dział zawierający własne zapiski Mazurów. W zamierzeniu będą to głównie teksty dotychczas nieznane szerzej, niepublikowane w antologiach, tak jak przedstawiany w tym numerze „poemat ucieszny” Adolfa Linkera z powiatu piskiego. Archiwalia tego rodzaju to nie trącające myszką

rymowanki, ale impuls do poznania kultury, w której się zrodziły, tak samo jak badanie kultury mazurskiej staje się impulsem do poznania wytworzonych przez nią zapisów. Do czynienia mamy tu z nieustanną cyrkulacją.

Zachęcamy Czytelników do współtworzenia pisma poprzez nadsyłanie propozycji publikacji dotyczących szeroko rozumianego zaplecza duchowego i kulturowego regionu Warmii i Mazur, komunikatów, głosów polemicznych oraz innych korespondencji.

Redakcja „Masovii”